

REZISTENȚA LA BOLI A SOIURILOR NOI DE CRIZANTEME OBTINUTE ÎN GRĂDINA BOTANICĂ IAȘI

PROFIRA VIDRAȘCU*, M. MITTITUC*

Abstract: The paper deals with the study of the resistance to diseases of some sorts obtained in the Botanical Garden of Iassy and also emphasis on the specific resistance to the diseases of the new species comparatively with parental forma.

Key words: resistance, species, diseases

În drumul lung și anevoios, de obținere a unor elite la genul *Chrysanthemum*, ne-a preocupat deopotrivă și manifestarea lor în cultură – din punct de vedere al rezistenței la boli –, și chiar la dăunători – indici biologici ceruți și prin normele procesului de omologare. Elitele omologate din specia *Ch. morifolium* Ramat. - 21 la număr – soiuri românești și care se păstrează în colecție prin înmulțire vegetativă (butași) sunt apreciate de noi și Comisia de Stat pentru Încercarea și Omologarea Soiurilor din România, ca soiuri rezistente până la foarte rezistente.

Urmărind atacul provocat de micromicetele parazite *Septoria chrysanthemella* Sacc. (*S. chrysanthemi* Cav., *S. rostupii* Sacc. et Syd.) și *Erysiphe cichoracearum* DC. (*Oidium chrysanthemi* Rab.) frecvent semnalate la nivelul soiurilor din specia *Ch. morifolium* Ramat. din colecția de crizanteme de la Grădina Botanică Iași, care numără 500 taxoni putem aprecia că:

- Atacul provocat de cei 2 agenți fitopatogeni la nivelul taxonilor cultivați, prezintă valori diferite și în limite largi de atac de la 0,3 % până la 9 % la nivel de individ și de la 4,8 % la 21,9 % în cadrul grupelor de soiuri (foarte timpurii, timpurii, târzi și foarte târzi) grupele 5 și 6;

- În condițiile climatului din Iași, septorioza se declanșează la nivelul frunzelor mature în prima decadă a lunii august – pe soiurile din grupa târzi –, unde sunt încadrați și taxonii noi obținuți cu un maxim în a 2-a decadă a lunii octombrie, când atacul este depistat la toate grupele de soiuri.

Specificăm că sunt atacate de septorioză cu o frecvență și o intensitate ridicată soiurile cu inflorescență de culoare galbenă, lila și alb și cu o intensitate scăzută soiurile cu colorit închis (roșu, grenă, mov).

- Atacul provocat de *Erysiphe cichoracearum* DC., la nivelul frunzelor mature, se declanșează în a 2-a jumătate a lunii septembrie – prima decadă a lunii octombrie cu un maxim de manifestare în a 2-a decadă a lui noiembrie.

Făinarea se manifestă într-un procent ridicat la soiurile timpurii din colecție, urmat de târzi, foarte târzi și foarte timpurii.

Specificăm că din totalul soiurilor românești (21 soiuri, sp. *Ch. morifolium* Ramat.), numai 1 soi 'Tamara' (4%) prezintă o sensibilitate ușoară la boli în stadiul de butași,

sensibilitate care se ameliorează pe parcursul perioadei de vegetație și dispare total până la înflorire, fenofază decisivă în cultura de flori tăiate; la elitele aparținând speciei *Ch. indicum* L. - 19 elite - în decursul anilor de cultură 1984-1999, cât și a anilor acordați testărilor biologice în vederea omologării, nu s-au semnalat sensibilități la boli sau dăunători. Au fost cotate ca soiuri *foarte rezistente*.

Aprecierea rezistenței soiurilor noi obținute în Grădina Botanică Iași, s-a făcut comparativ cu soiurile vechi cultivate în colecția noastră și cu genitorii (formele parentale) care au contribuit la obținerea lor – ca martor –.

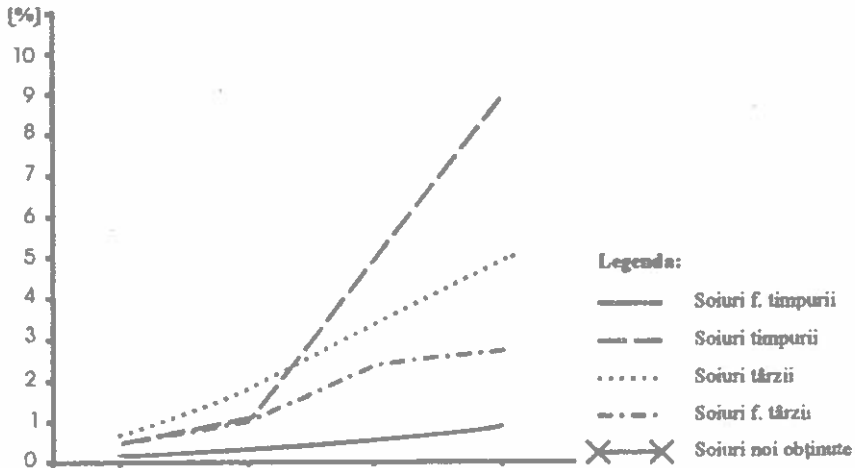
Concluzii

- Atacul fitopatogenilor discutați, nu au cauzat pierderi de recoltă în colecție.
- Se evidențiază o specificitate a plantelor gazdă, privind rezistența la factorii virulenți ai fitopatogenilor.
- Soiurile obținute în Grădina Botanică Iași, sunt apreciate ca foarte rezistente la atacul ambilor agenți patogeni.

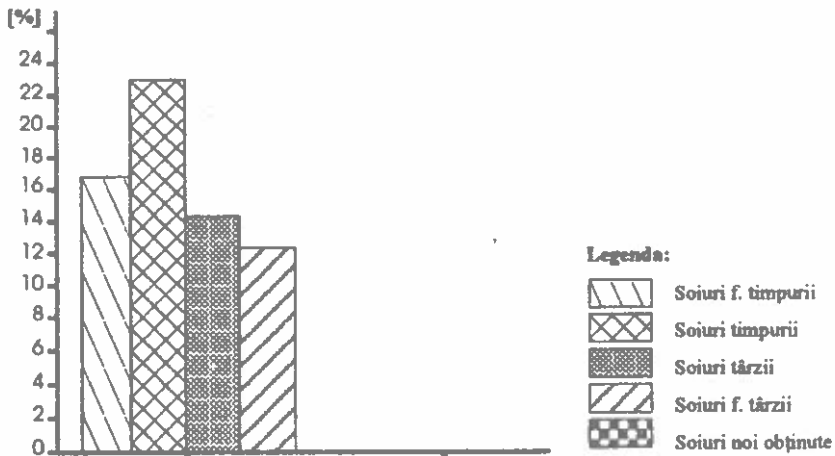
Bibliografie

1. Vidrașcu Profira, Georgeta Teodorescu, 1993 – *Crizantema*, Ed. Ceres, București
2. Vidrașcu Profira, M. Mitiuț, 1993 – Observații asupra micromicetelor parazite pe specii și soiuri de crizanteme, Bul. Grăd. Bot., Ed. Univ. "Al. I. Cuza" Iași, T. 4
3. Vidrașcu Profira, 1995 – Cercetări asupra taxonomiei, fitopatologiei și bazelor ecofiziologice ale tehnologiei de cultură a unor specii și soiuri de crizanteme din colecția Grădinii Botanice Iași - rezumatul tezei de doctorat -, Ed. Univ. "Al. I. Cuza" Iași
4. Vidrașcu Profira, 1997 – Soiuri noi din genul *Chrysanthemum indicum* L. aflate în curs de omologare la Grădina Botanică din Iași, Bul. Grăd. Bot., Ed. Univ. "Al. I. Cuza" Iași, T. 6, fasc. 2

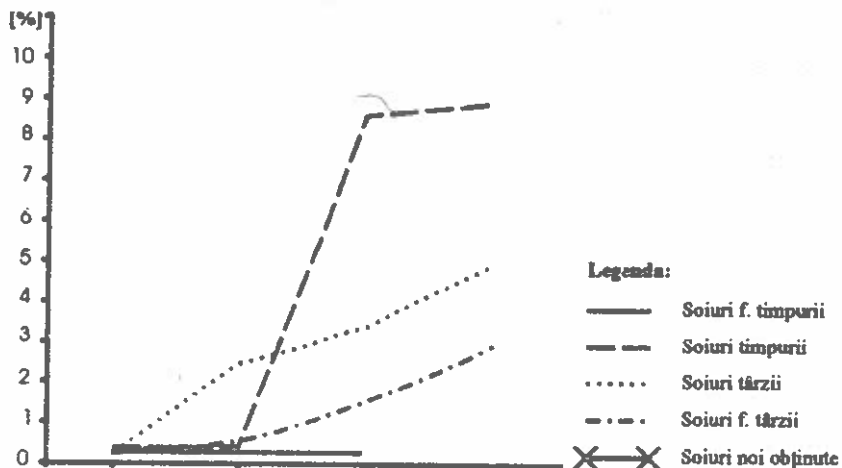
Gradul de atac al ciupercii *Erysiphe cichoracearum* DC.
pe soiuri aparținând speciei *Ch. morifolium* Ramat. (plântă gădă)

Atacul ciupercilor în cadrul grupelor

Gradul de atac al ciupercii *Septoria chrysanthemella* Sacc.
pe soiuri aparținând speciei *Ch. morifolium* Ramat. (plantă gazdă)

Atacul ciupercilor în cadrul grupelor

